

BL 5-3

Bestemmelser om civile flyveopvisninger

Udgave 4, 31. januar 1990

I medfør af § 75, stk. 3, § 130, stk. 3, § 149, stk. 10, og § 151 i lov om luftfart, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 408 af 11. september 1985, fastsætter Statens Luftfartsvæsen herved efter bemyndigelse fra Trafikministeriet, her- under i bekendtgørelse nr. 161 af 20. april 1971 vedrørende benyttelse af faldskærme og bekendtgørelse nr. 446 af 1. oktober 1972 om benyttelse af svæveplaner, modelluftfar- tøjer m.v., følgende:

1. Referencedokumenter

- 1.1 BL 3-32, Radiokommunikationsan- læg på jorden, seneste udgave.
- 1.2 BL 7-11, Tillæg A til BL 7-1, Signa- ler, seneste udgave.
- 1.3 BL 9-1, Benyttelse af faldskærme, seneste udgave.
- 1.4 BL 9-4, Luftfart med ubemandede luftfartøjer, som ikke vejer over 20 kg, sene- ste udgave.
- 1.5 BL 9-5, Flyvning med dragefly, se- neste udgave.
- 1.6 BL 9-6, Ultralette luftfartøjer, seneste udgave.
- 1.7 Ministeriet for Offentlige Arbejders bekendtgørelse nr. 491 af 23. september 1984 om minimumsgrænser for ansvarsfor- sikring for luftfartøjer i henhold til luftfartslo- vens § 130, stk. 1.

2. Definitioner

»Crazy«-flyvning:

Avancerede manøvrer med et luftfartøj, der udføres under start og landing samt i lav høj- de, uden at manøvrerne har karakter af kunstflyvning.

Flyveopvisning:

Ethvert arrangement, hvortil offentligheden tilbydes adgang, og hvor luftfartøjers manøv- redygtighed demonstreres i luften, og/eller hvor der udføres faldskærmsspring.

Flyveopvisning, civil:

En flyveopvisning, der ikke arrangeres af mi- litære myndigheder.

Flyveplads, offentlig:

En flyveplads, der er godkendt af Statens Luftfartsvæsen, og som på nærmere fastsatte vilkår er åben for offentligheden.

Kunstflyvning:

Manøvrer, der udføres med et luftfartøj for at opnå en brat ændring af flyvestillingen, en unormal flyvestilling eller unormal ændring af hastigheden.

3. Anvendelsesområde

Denne BL fastsætter bestemmelser for afhol- delse af civile flyveopvisninger, i det følgende betegnet som flyveopvisninger, inden for dansk område.

4. Tilladelse og ansvarsforsikring

4.1 Flyveopvisninger må kun afholdes efter forud indhentet tilladelse fra Statens Luftfartsvæsen.

4.1.1 En flyveopvisning, der kun omfatter een af følgende aktiviteter

- »crazy«-flyvning,
- flyvning med ultralette luftfartøjer,
- drageflyvning,
- ballonopstigning med varmluftsballon,
- faldskærmsspring og
- modelflyvning

kan dog afholdes uden forud indhentet tilladelse fra Statens Luftfartsvæsen, når de bestemmelser, der er anført i denne BL i pkt. 4.2 og i afsnit 11 - afsnit 16, overholdes. For »crazy«-flyvning og flyvning med ultralette luftfartøjer gælder dog tillige bestemmelserne i pkt. 7.3, pkt. 7.3.1 og pkt. 7.4.

4.1.2 En flyveopvisning, der kun omfatter motorflyvning og/eller svæveflyvning, og som foregår i overensstemmelse med lufttrafikreglerne, kan ligeledes afholdes uden forud indhentet tilladelse fra Statens Luftfartsvæsen, men skal udføres under overholdelse af bestemmelserne i pkt. 7.3, pkt. 7.3.1 og pkt. 7.4.

4.2 Udøvelse af de aktiviteter, der er nævnt under afsnit 10 til afsnit 14 og afsnit 16, skal være dækket af en ansvarsforsikring i overensstemmelse med luftfartslovens § 130, stk. 1, jf. Ministeriet for Offentlige Arbejders bekendtgørelse nr. 491 af 23. september 1984. Det samme gælder for faldskærmsspring, jf. afsnit 15, hvor forsikringssummens størrelse skal være mindst 50.000.000 kr. ved personskade og 1.500.000 kr. ved tingsskade. Forsikring i henhold til ovenstående skal udtrykkeligt dække erstatningskrav for skade på trediemand som følge af flyveopvisning.

4.3 Skriftlig ansøgning om tilladelse til flyveopvisning i henhold til pkt. 4.1 skal være Statens Luftfartsvæsen i hænde senest 2 uger før flyveopvisningens afholdelse, og

ansøgningen skal være underskrevet af arrangøren og opvisningslederen, jf. afsnit 5.

4.3.1 Ansøgningen skal indeholde følgende oplysninger:

- a. Arrangørens navn og adresse.
- b. Opvisningslederens navn og adresse og eventuelt telefonnummer.
- c. Tid og sted for flyveopvisningens afholdelse.
- d. Skitse over opvisningsområdet med angivelse af tilskuerpladser, området, hvorover kunstflyvning skal finde sted, placering af brand- og redningstjeneste, parkeringsplads for luftfartøjer, ekspeditionsplads for rundflyvning, område for ballonopstigning, jf. pkt. 14.1, samt område for faldskærmsspring, jf. afsnit 15.
- e. Detaljeret program med angivelse af navnene på de deltagende certifikatindehavere og de anvendte luftfartøjers type og registrering.
- f. Kopi af police eller erklæring fra et forsikringsselskab om, at der i overensstemmelse med pkt. 4.2 er tegnet en ansvarsforsikring.

4.3.2 Ansvarsforsikring for en flyveopvisning kan undlades, hvis der ved opvisningen kun foregår aktiviteter, der over for Statens Luftfartsvæsen er dokumenteret omfattet af en eller flere gyldige erklæringer om ansvarsforsikring over for trediemand for luftfartøjer.

5. Opvisningsleder

5.1 Arrangøren af en flyveopvisning skal udpege en opvisningsleder.

5.2 Opvisningslederen er ansvarlig for, at luftfartsloven og forskrifter fastsat i medfør heraf samt givne tilladelser overholdes under afviklingen af flyveopvisningen.

5.3 Opvisningslederen skal sikre, at nødvendige tilladelser fra andre myndigheder foreligger, inden flyveopvisningen påbegyndes, og at givne vilkår i tilladelser overholdes.

5.4 Opvisningslederen skal mindst være indehaver af et gyldigt privatflyvercertifikat (A-certifikat) og have erhvervet en flyvetid på mindst 500 flyvetimer eller have et gyldigt flyveledercertifikat.

5.5 Opvisningslederen skal sikre, at flyveopvisningen gennemføres sikkerhedsmæssigt forsvarligt, herunder at der er tilstrækkeligt med hjælpere, og at den fornødne koordination finder sted med den ansvarlige person, der er udpeget af Forsvaret, jf. pkt. 6.3.

5.6 Opvisningslederen skal, inden flyveopvisningen påbegyndes, sikre, at

- a. tilskuerpladserne er effektivt afspærret og bevogtet,
- b. de deltagende personer og det anvendte materiel opfylder de fastsatte bestemmelser med hensyn til certifikater, beviser m.v.,
- c. der forefindes brand- og redningstjeneste på flyveopvisningsområdet, samt
- d. der er udsendt NOTAM, som indeholder retningslinier for beflyvning af pladsen og oplysning om udstrækningen af det luftrum, hvor flyveopvisningen vil finde sted.

6. Forsvarets eller udenlandsk militærs deltagelse

6.1 Hvis enheder fra Forsvaret eller udenlandske militærenheder deltager i en civil flyveopvisning, skal der af Forsvaret udpeges en person, der er ansvarlig for, at de militære aktiviteter tilrettelægges og udføres under overholdelse af Forsvarets bestemmelser. Er Forsvarets bestemmelser lempeligere end de bestemmelser, der er fastsat i denne BL, er den udpegede person ansvarlig for, at de militære aktiviteter tilrettelægges og udfø-

res under overholdelse af BL'ens bestemmelser.

6.2 Navn på den udpegede ansvarlige skal være indeholdt i ansøgningen om tilladelse til flyveopvisningen.

6.3 Med henblik på en flyvesikkerhedsmæssig forsvarlig tilrettelæggelse og afvikling af flyveopvisningen skal opvisningslederen sikre, at den fornødne koordination mellem ham/hende og den ansvarlige person, der er udpeget af Forsvaret, finder sted.

6.4 Hvis der deltager militære kampfly i flyveopvisningen, skal den person, der er udpeget i henhold til pkt. 6.1, være til stede under instruktionen, jf. pkt. 9.1, og under flyveopvisningen, indtil de militære aktiviteter er afsluttet.

7. Flyveopvisningsområde

7.1 En flyveopvisning skal afholdes på en offentlig flyveplads. Flyvepladsledelsens tilladelse skal foreligge.

7.1.1 Statens Luftfartsvæsen kan dog tillade, at andre områder anvendes, når ejerens tilladelse foreligger.

7.2 Anvendes flyveopvisningsområdet til start og/eller landing, skal tvungen start- og/eller landingsretning fastlægges. Start- og landingsretningen skal markeres i overensstemmelse med BL 7-11.

7.3 Flyveopvisningsområdet skal være afspærret således, at publikum ikke kan tage ophold inden for en afstand af 150 m på begge sider af start- og landingsstrækningens centerlinie. Der må ikke etableres tilskuerpladser eller bilparkering i ind- og udflyvningszonerne.

7.3.1 Hvor pladsforholdene ikke muliggør en afstand af 150 m på begge sider af start- og landingsstrækningens centerlinie, kan Statens Luftfartsvæsen i særlige tilfælde tillade, at afstanden nedsættes til 100 m på begge sider af start- og landingsstrækningens centerlinie. Grænsen skal være afmærket

således, at den tydeligt kan ses fra luftfartøjer over pladsen.

7.4 Der skal foretages en effektiv afspærring mellem tilskuerpladser og flyveopvisningsområde/ landingsareal. Afspærringen skal bevogtes i god tid, før publikum får adgang, og den skal opretholdes, så længe der foregår flyvevirksomhed med tilknytning til flyveopvisningen.

7.5 Flyveopvisning må kun afholdes på flyveopvisningsområder, hvor der er etableret radiokommunikationsanlæg, jf. BL 3-32.

7.6 Der skal forefindes telefon på flyveopvisningsområdet.

8. Brand-, rednings- og ambulancetjeneste

8.1 Opvisningslederen og lederen af den lokale ambulancetjeneste skal fastsætte antallet af ambulancer, der skal forefindes på flyveopvisningsområdet under flyveopvisningen. Der skal dog mindst forefindes en ambulance på flyveopvisningsområdet under hele flyveopvisningen.

8.2 Opvisningslederen og den lokale brandmyndighed skal fastsætte, hvor mange brand- og redningskøretøjer, der skal forefindes på flyveopvisningsområdet. På flyvepladser med egen brand- og redningstjeneste skal opvisningslederen aftale med lederen af denne tjeneste, i hvilket omfang brand- og redningstjenesten skal være i beredskab under flyveopvisningen.

8.3 Opvisningslederen skal i samarbejde med den stedlige politimyndighed, den lokale brandmyndighed og flyvepladschefen udarbejde instruktioner for placeringen af brand- og redningstjenestens køretøjer og for friholdelse af til- og frakørselsveje i tilfælde af opståede nødsituationer.

8.4 Der skal etableres samaritertjeneste for ydelse af førstehjælp.

9. Afvikling af flyveopvisning

9.1 Før en flyveopvisning finder sted, skal opvisningslederen instruere samtlige civile opvisningsdeltagere om opvisningsprogrammets forskellige aktiviteter og afvikling.

9.1.1 Instruktionen skal indeholde

- a. en gennemgang af de generelle sikkerhedsregler,
- b. en gennemgang af reglerne for de enkelte opvisningsaktiviteter og
- c. oplysning om, hvorledes det tilkendegives, hvis flyveopvisningen skal afbrydes øjeblikkeligt på grund af ulykke eller lignende.

9.1.2 Opvisningslederen skal ved instruktionen sikre sig, at

- a. samtlige opvisningsdeltagere er til stede under hele instruktionen, og
- b. samtlige opvisningsdeltageres ure viser korrekt tid.

9.3 Opvisningslederen kan, bortset fra bestemmelserne i afsnit 10, tillade sådanne mindre afvigelser fra det godkendte program, som er rimeligt begrundet i aktuelle forhold, når afvigelserne ikke medfører en forøget sikkerhedsmæssig risiko.

9.4 Ingen flyveaktiviteter må finde sted over eller hen imod publikum.

9.5 Lavflyvning (low pass) må kun foretages parallelt med og i en afstand af mindst 150 m fra tilskuerpladserne.

9.6 De forskellige opvisningsaktiviteter må ikke finde sted samtidig, og ingen opvisningsaktivitet må påbegyndes, før den foregående opvisningsaktivitet er afsluttet.

9.7 Udføres der rundflyvning i forbindelse med flyveopvisningen, skal ind- og udstigningen af passagerer finde sted inden for en særlig afspærret ekspeditionsplads. Passagererne skal ledsages mellem tilskuerpladserne og det luftfartøj, der anvendes til rundflyvning.

9.7.1 Rundflyvning må ikke finde sted, så længe der foregår opvisningsaktiviteter i luften.

9.8 Under udførelsen af kunstflyvning og »crazy«-flyvning må der ikke medtages passagerer.

10. Kunstflyvning

10.1 Kunstflyvning må kun udføres af luftfartøjer, der er godkendt hertil, for så vidt angår dansk registrerede luftfartøjer af Statens Luftfartsvæsen, og for så vidt angår udenlandske luftfartøjer af registreringslandet. Piloten skal være rutineret i kunstflyvning og skal inden for de sidste 2 måneder mindst een gang have udført det program, der skal gives opvisning i.

10.2 Ved kunstflyvning skal sigtbarheden være mindst 8 km og skydækkeshøjden mindst 900 m (3000 ft).

10.3 Kunstflyvning skal finde sted parallelt med og ikke nærmere end 150 m fra tilskuerpladserne. Kunstflyvningsmanøvrer skal være afsluttet i en mindstehøjde af 150 m.

10.3.1 Grænsen på 150 m fra tilskuerpladserne skal på land være afmærket eller fremstå i terrænet således, at den tydeligt kan ses fra luftfartøjer over pladsen.

10.4 Piloten skal under flyvningen være fastspændt med skulderseler.

11. "Crazy"-flyvning

11.1 »Crazy«-flyvning må kun udføres af piloter, der har stor erfaring på den pågældende luftfartøjstype. Piloten skal inden for de sidste 2 måneder mindst een gang have udført det program, der skal gives opvisning i.

11.2 Start på en »crazy«-flyvning kan foretages i en afstand, der er mindre end 150 m fra publikum. I sådanne tilfælde skal starten foregå i en retning væk fra tilskuerne.

11.3 Under udførelse af »crazy«-flyvning skal piloten have nøje kendskab til alle mete-

orologiske forhold, der kan få indflydelse på udførelsen af manøvrerne (vindretning, vindstyrke, turbulens bag bygninger, træer, hegn og lignende).

11.4 Alle manøvrer skal udføres med en hastighed, der er mindst 1,6 x stillingshastigheden (stallspeed).

11.5 Piloten skal under hele flyvningen være fastspændt med skulderseler.

12. Flyvning med ultralette luftfartøjer

Flyveopvisning med ultralette luftfartøjer skal foregå efter bestemmelserne i BL 9-6.

13. Drageflyvning

Flyveopvisning med dragefly skal foregå efter bestemmelserne i BL 9-5.

14. Ballonopstigning med varmluftsballon

14.1 Området, hvor påfyldning og opstigning finder sted, skal være afspærret, således at publikum ikke kan opholde sig på området.

14.1.1 Under påfyldning og opstigning må kun de personer, der er nødvendige hertil, være til stede i det afspærrede område.

15. Faldskærmsspring

Faldskærmsspring skal foregå efter bestemmelserne i BL 9-1 om spring under flyveopvisninger.

16. Modelflyvning

16.1 Modelflyvning skal foregå således, at modellen i tilfælde af uheld ikke foretager landing blandt publikum.

16.2 Ved modelflyvning med radiostyrede modeller skal der træffes forholdsregler til at

hindre forstyrrelser fra andre radioanlæg på flyveopvisningsområdet.

16.3 I øvrigt skal modelflyvning foregå efter bestemmelserne i BL 9-4.

17. Dispensation

Statens Luftfartsvæsen kan i særlige tilfælde dispensere fra bestemmelserne i denne BL.

18. Klageadgang

Afgørelser truffet af Statens Luftfartsvæsen efter bestemmelserne i denne BL kan påklages til Trafikministeriet.

19. Straf

19.1 Overtrædelse af bestemmelserne i pkt. 4.1 og afsnit 5 - afsnit 16 straffes med bøde.

19.2 Overtrædelse af bestemmelserne i pkt. 4.2 straffes i medfør af luftfartslovens § 149, stk. 3, med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år.

19.3 Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende kan der i medfør af luftfartslovens § 149, stk. 13, pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

20. Ikrafttræden

20.1 Denne BL træder i kraft den 1. marts 1990.

20.2 Samtidig ophæves BL 5-3, 3. udgave af 1. juni 1972

Statens Luftfartsvæsen, den 31. januar 1990

V.K.H. Eggers

/M. Dambæk